

Slutrapport Akademiskt nav och accelerator för innovation

Akademiskt nav och accelerator för innovation är ett **ERUF-finansierat innovationsprojekt** i Nyköping. Projektet pågår mellan 1 januari 2021 och 31 oktober 2023 och hade ursprungligen en budget på 10 323 369 kronor. Projektet har senare beviljats ytterligare 1,6 miljoner kronor för att kunna förlänga och utvidga verksamheten. Projektet drivs av kommunens näringslivsenhet och Campus Nyköping i samverkan.

Projektets **övergripande mål** enligt beslutet är att åstadkomma en ökad innovations- och konkurrensgrad för regionens företag genom ökad akademisk kompetens, forskningsnärvaro och förenklade processer för samverkan mellan akademi, näringsliv, kommun och innovationsstödsystem.

Projektets **primära målgrupp** är regionens små och medelstora företag, regionens medborgare och studenter på Campus Nyköping. Andra intressenter är Region Sörmland, Almi Företagspartner, Östsvenska Handelskammaren, näringslivsenheterna på andra kommuner i Sörmland, Vinnova, Mälardalens universitet, Campus Varberg och Campus Västervik.

Bakgrund och övergripande målsättning.....	3
Övergripande tidslinje	5
Aktiviteter	6
Extern utvärdering och lärande.....	7
Avslutsarbetet.....	7
Spår 1 - Kunskap	11
Vad har vi gjort? - Insatser.....	11
Vad har det lett till - konkreta resultat	12
Reflektion och lärande.....	13
Spår 2 - Matchning	14
Vad har vi gjort? - Insatser	14
Vad har det lett till - konkreta resultat	15
Reflektion och lärande.....	15
Spår 3 - IT-kluster	17
Vad har vi gjort? - Insatser.....	17
Vad har det lett till - konkreta resultat	20
Reflektion och lärande.....	20
Spår 4 - Innovations- och företagsstöd	21
Vad har vi gjort? - Insatser	21
Vad har det lett till - konkreta resultat	22
Reflektion och lärande.....	22
Spår 5 - Hållbara material	24
Vad har vi gjort? - Insatser	24
Vad har det lett till - konkreta resultat	25
Reflektion och lärande.....	26
Kommunikation	27
Vad har vi gjort? - Insatser	27
Vad har det lett till - konkreta resultat	27
Reflektioner och lärande	28
Projektledning inkl styrgrupp.....	29
Projektledarens reflektioner och medskick -	30

Bakgrund och övergripande målsättning

Projektet växte fram efter en noggrann förstudie vid Campus Nyköping, där behovet av att stärka kopplingen mellan näringslivet, akademien och andra kunskapsaktörer i Nyköping blev tydligt för kommunen. Det blev snabbt uppenbart att detta samarbete måste inkludera Näringslivsenheten inom kommunen och även kopplas till regionen, dåvarande MDH (Mälardalens högskola), andra kommuners lärcentra i regionen och företagen i Nyköping.

Utöver de insikter som framkom i förstudien, sammanfattades behoven och utmaningarna enligt följande. Projektets huvudmål har varit att möta dessa behov:

1. **Öka samverkan mellan företag och akademi i Nyköping.**
2. **Kompensera för avsaknaden av en egen akademisk institution i Nyköping.**
3. **Framåtriktad innovation i Nyköping.**
4. **Förstärkt samarbete med lokala företag för utveckling av utbildningar och stöd till företag.**
5. **Höjning av utbildningsnivån bland Nyköpings befolkning.**
6. **Attrahera fler studenter till Campus Nyköping.**
7. **Förbättra förutsättningarna för livslångt lärande.**

Eller, kort och gott, *"Hur kan man stärka kunskaps- och innovationsförhållandena på en plats utan ett eget lärosäte?"* Detta, i sin tur, förväntas leda till en ökad hållbar utveckling och tillväxt i Nyköping.

Relationen mellan platsens utveckling och dess lokala näringsliv är tydlig. Framgångsrika platser skapar samarbetsformer där olika aktörer, baserat på sina unika utgångspunkter och roller, arbetar tillsammans mot en gemensam vision där kunskapsnivå, utbildningsnivå och innovationsförmåga spelar avgörande roller.

På en övergripande nivå kan denna näringslivsutveckling beskrivas utifrån två huvudsakliga parametrar, där projektet syftar till att ta steg mot den övre högra kvadranten:

- ☐ **Löneutveckling för lokalbefolkningen i kommunen.**
- ☐ **Utvecklingen av sysselsättning i kommunen.**

Genom att fokusera på dessa mål och samarbeta effektivt kan projektet hjälpa Nyköping att nå framgång och hållbar tillväxt.

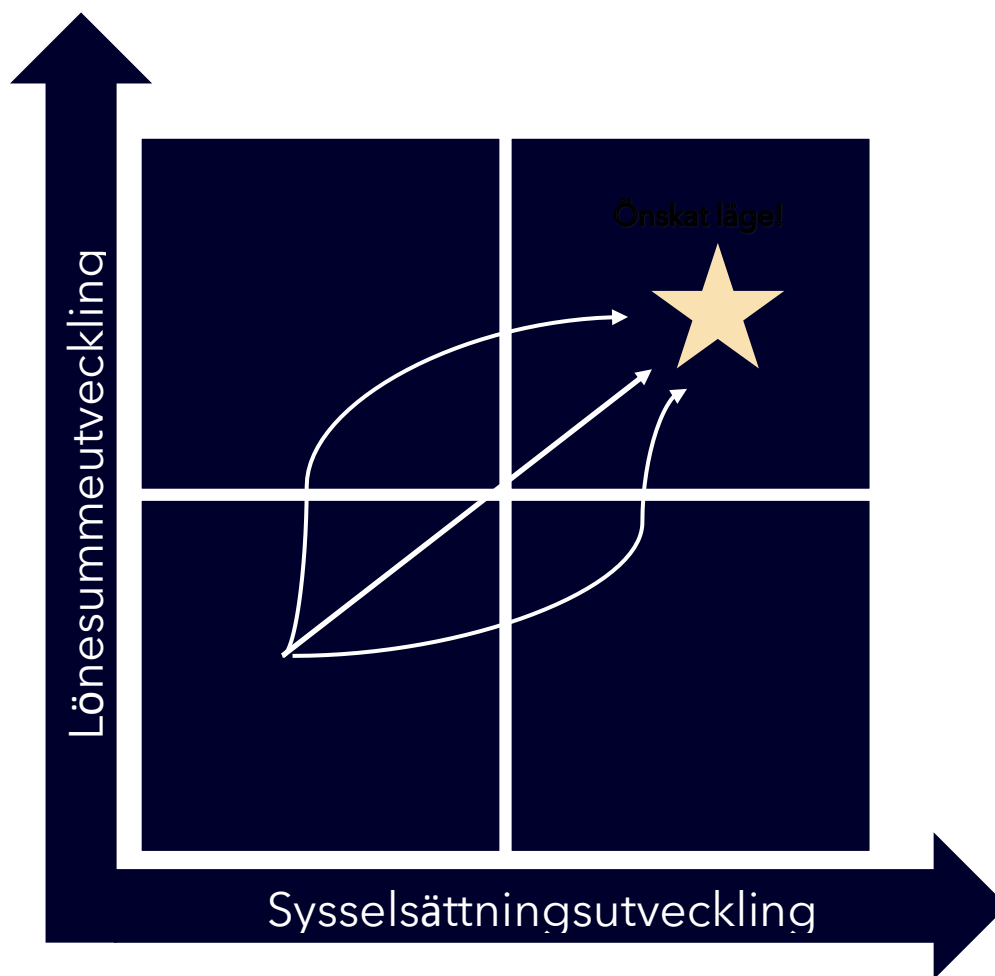

Bild 1 Lönesumme- och sysselsättningsutveckling - en förutsättning för hållbar tillväxt

Övergripande tidslinje

Q1 21	Q2 21	Q3 21	Q4 21	Q1 22	Q2 22	Q3 22	Q4 22	Q1 23	Q2 23	Q3 23
Beslut om projekt		Projektledare rekryteras	Föräldradedighet		Beslut om projektförlängning	Tyst period	Tyst period	Nyckelpersoner försvinner i styrgruppen		
Upphandling av konsulter - en lång och krånglig process		Metod att använda när Kompetens ska söka vidare	Rekrytering två MDU-studenter - så värdefulla resurser med nya perspektiv		Projektleddaren går ner i tid		Återinsättning av projektledare	Otydlighet om vem som äger projektet		
Formering av kompetent styrgrupp inkl MDU		Utveckling av intern samverkan			Nyrekrytering av Digilyftteamet		Byte av Näringslivschef Ny organisation NLP/Campus			
		Projekttillägg IT-kuster			Montera bort stuprören					
					Byte av projektledare					
Förtydliga mål och projektlogik SÖKANDE FAS	Nytag/omtag	Workshop om vision och intention av projektet		Ny projektlogik presenterades	DigiLyft projektet konkretiseras	Låg energi och ingen struktur		Lärande o reflektion		Slutsummering resultat
		Omstart			Projektplan på plats	Otydlighet gällande mål och syften och vem som gör vad				Frågor om fortlevnad av projektet på agendan
					Skruvade i behovsanalysen					
	Innovationsvecka Region Sörmland startar lärcentrumprojekt med MDU	Kartläggning av distansstudenter		Avtal för Campus med MDU o andra universitet	Studiebesök Kunskapsmiljöer	Framtagande kommunaktionsmaterial	Meet n greet	Utvcekling av brnaschforum	Framtidsverkstad	Start tekniskt basår
	Första urval av 10 st kurser främst från Linnéuniversitetet och MDU	10 kurser testas med LiU, Linné och MDU		Framtidsdag med studentfokus	Uppstart Noden	Äntligen en Tillväxtmotor på plats	Kmmunaktion som visar vad vi är för stad	Noden uvecklas	Skräddarsy innehåll i seminaero kurser	Kvinnors entreprenörskap
	Lansering av 10 kurser			Samverkansdialog med LiU	Trevande utmaningar i kommunikation	Flera utbildningar på plats	Beslut Tekniskt basår	Brilliant minds startar Fireside chats börjar hpllas	Samtal om innovation dess definition inom kommunen	Simulera din affärsidé
				Resurser från Universitetet		Kontakt tas med Ckarkiv	Grundskollärbildng 4-6		Utveckla samspelet	
				Arbetet med distansstudnter o UHR systematiseras		Fördjupat samarbete MDU och NKF	Fritidshemsutbildning	Nitus samlas	Nyköping <3 IT fortsätter	
				Grundlärar åk 4-6 avtal o förberedelse		Starakre engagemang MDU	Noden lanseras	KTH dialog om kurser Hackathon leder till nya insikter o förfrågningar inom kommunene		
				Tekniskt basår avtal o förberedelse		Byggande av prototyp/labb	Nyköping<3IT ser dagens ljus			
				Avtal Högskolan Halmstad			Fördjupad dialog genom bla Branschforum	Beslut om Framtidsverkstad		
				Ledarskapskurser		Hackathon				
						Skapa relationer i möten				
					Utvärdering delrapport 1 - Oxford ger kalrhet					Slututvärdering
						Enormt stora omvärldsförändringar				
Corona				Eberspäcker/Puremn meddelar stängning						
Omvärldsspaning, kunskapsinhämtning, benchmarking, samarbetsformer, lärosätessdialoger										

Aktiviteter

Nedan följer en beskrivning av de aktiviteter som genomförts inom ramen för projektet. Rubrikerna nedan bygger på projektbeslutet¹ som ligger till grund för projektet.

Reviderad tid- och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum
Extern kommunikation och resultatspridning	Marknadsföring genom mässor, möten, magasin med mera.	2021-01-01 - 2022-08-31
Avslutsarbete	Rapportskrivande av slutredovisning.	2023-08-31 - 2023-10-31
Utvärdering och lärande	Extern utvärdering	2021-01-01 - 2023-10-31
Spår 1: Kunskap	Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar med varandra och med akademien för att utveckla processer och metoder för att tillgängliggöra utbildningar för individer och företag.	2021-01-01 - 2023-08-31
Spår 2: Matchning	Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar för att utveckla metoder, processer och forum för att koppla samman studenter och företag.	2021-01-01 - 2023-08-31
Spår 3: IT-kuster	Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar för att utveckla en långsiktigt hållbar process för ett lokalt klusterinitiativ inom IT. De minimis-insatser: Framtidsverkstad 5000 kr/företag	2021-01-01 - 2023-08-31
Spår 4: Innovations- och företagsstöd	Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar för att: Lotsa lokala företag till Sörmlands innovations- och företagsfrämjande system Utveckla arbetssätt och strukturer för lotsning av företag De minimis-insatser: Tillväxtmotor - 10 000 kr/företag Simulera din affärsidé - 3500 kr/företag Women Network - 3000 kr/företag	2021-01-01 - 2023-08-31
Spår 5: Hållbara material	Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar med lokala företag i utvecklingen av ett materiallab med en tillhörande kunskaps- och innovationsmiljö.	2021-01-01 - 2023-08-31
Projektledning	Projektledning.	2021-01-01 - 2023-10-31

Bild 2. Utdrag ur projektbeslutet

¹ Ärende ID 20294253 Tillväxtverket inkl Ändringsbeslut 230613

Extern utvärdering och lärande

Den externa utvärderingen har genomförts av Oxford Research AB (Roe Langaas) och återfinns i ett separat dokument. Oxford Research har i detta uppdrag arbetat med en sk Lärande utvärdering, vilket innebär att de under projektiden även har fungerat som externt stöd till projektledningen, bla förtydligades projektlogiken för ett mera relevant och effektivt genomförande av projektet.

Avslutsarbetet

Under avslutsarbetet har fokus varit på att skapa förutsättningar för att

1. Kapitalisera och nyttja resultaten av projektet internt i Nyköpings kommun
2. Sprida resultat och kunskap i forma av lärande till andra kommuner med liknande förutsättningar som Nyköping

Intern spridning

En nyckelaktivitet för detta var den interna lärandeworkshopen vi genomförde med projekt- och styrgrupp gemensamt. Under workshopen diskuterade vi, vi samlade in data, vi analyserade och vi överlämnad delar av projektet.

Kortfattat inledde vi med en tillbakablick på projektets tillkomst, för att sedan skapa en gemensam tidslinje över hela projektet. Sedan jobbade vi fram det vi upplevde som projektets kritiska framgångsfaktorer utifrån vår gemensamma förståelse av projektets tidslinje (Se avsnittet *Övergripande tidslinje*) och resultat.

ANALYS

Utgå från ett nolläge för att kunna mäta förflyttningen
En gedigen analys som ligger till grund för projektmål etc

INNOVATION

"provtänk" är ett vinnande koncept

LÅNGSIKTIGHET

Koppla ihop med den strategiska planen
Ha både kort- och långsiktiga mål

SAMVERKAN

En plattform för fortsatt samverkan mellan Campus Nyköping, och NLE för utveckling av högre studier
Internt samspel i hela organisationen
Fortsatt gemensamt forum behövs- CN-NLE-Komm
Fortsatt utveckling mellan NLE o CN
Samverkan PÅ RIKTIGT - dvs träffar med gemensam vision och engagemang

STRUKTUR och ÄGARSKAP

Från personbundet till strukturer och processer
Få in aktiviteter i linjen, när provtänkarfunktionen upphör
Regelbunden uppföljning - analys, konsekvens, aktivitet

Bild 3. Kritiska framgångsfaktorer

Nästa steg var att sortera våra insikter i fem kategorier – dvs vad ska vi göra mindre av, mer av, vad ska vi sluta upp att göra, vad ska vi fortsätta göra och vad behöver vi skapa nytt.

Behåll

- ☐ Hålla i - hålla ut
- ☐ Underhåll upparbetade samarbeten och relationer
- ☐ Fortsatt samarbete mellan Campus Nyköping o Näringslivsenheten

Eskalera

- ☐ Marknadsföring av vad Nyköping är (Nystadsliv)
- ☐ Utifrån- och inperspektivet
- ☐ Hitta strategiska samarbeten, partnerskap tex utbildningar
- ☐ Implementering och användningen
- ☐ Få provtänk att ingå i organisationskultur
- ☐ Noden
- ☐ Universitets- och högskolekontakter
- ☐ Fördjupa MDU-samverkan (Tillväxtmotorn, etc)
- ☐ Skapa intresse för kompetens, lärande i tidig ålder - nyfikenhet och mod
- ☐ Fler branschforum
- ☐ Användarinvolvering och provtänk - provtryck tillsammans med användarna

Reducera

- ☐ Stuprören/enheterna

Eliminera

- ☐ "Kluster"tänket
- ☐ Inifrån- och uttänket
- ☐ Göra aktiviteter som inte har mätbara mål och som kan följas upp
- ☐ Uttryck inte näringslivets perspektiv åt de
- ☐ Bjud inte in till aktiviteter som inte efterfrågas
- ☐ Stuprören

Kreera

- ☐ En strateg som omvärldsbevakar projektutlysningar och att det finns en strategi kring vilka projekt NYK bedriver (effektiv organisation)
- ☐ Systematiska processer som kan leva och utvecklas över tid
- ☐ En innovationsstrateg (effektiv organisation)
- ☐ Fler "provtänk"-ballonger
- ☐ Samverkan med tekniklab, näringslivet, Campus Nyköping och Näringslivsenheten
- ☐ Skapa forum för fortsatt ägande
- ☐ Förslagslåda/crowdsourcing från näringslivet
- ☐ Fler utbildningar på Campus Nyköping

Workshopen avslutades med att samtliga deltagare fick ge en sk "medskick" till projektägarna inför framtiden.

"Använd erfarenheten från det här projektet, det vi har lärt oss, vi gör inte samma misstag vi får göra nya. Uthålliga, orka hålla i, kommunicera, internt och utanför vad ni gör – följ upp och kommunicera."

"Det här projektet har öppnat en dörr mellan nkf och campus, det har alltid funnits en dörr, men den har blivit bredare. Det vill jag att ni ska tänka på och fortsätta, för jag tror att just akademin och högskolan och nkf vi har jättemycket att lära och hämta av varandra och ta det framåt tillsammans. Så håll dörren öppen"

"Användarinvolvering, för det tycker jag ändå att vi har berört lite. Som med Noden tex. Att man kollar med dem berörda av erbjudandet. Inte bara näringslivet utan också studenterna. Man kan tänka så i väldigt tidigt skede. Vilka är det vi pratar om med behov. Den här lådan tex är väl en jättebra konkret grej man kan testa om det faktiskt funkar om man får in bra förslag."

"Våga testa, den som inte har gjort fel den har gjort för lite."

"Det har skapats väldigt mycket i det här projektet och vi vet inte var vi hamnar än. ... ni kan också kräva resurser för ifall vi ska driva allt tillsammans så måste vi ha resurser."

"Att det finns ett strategiskt sammanhang som det här projektet och fortsättningen fogar in i. Bland annat via näringslivsstrategin. Det här har ju varit en tre år lång behovsanalys egentligen som ett jättebra underlag för en innovationsstrategi"

"Omvärldsbevaka och lär av andra. För det görs så otroligt bra grejer i andra kommuner och andra ställen. Försök att ha någon systematisk bevakning och ta in det ni ser är bra."

"Våga ställa de tuffa frågorna. Vad är rätt sak att göra? Och prioritera och fokusera på rätt sak istället för att fortsätta göra på rätt sätt och arbetssätt tidigare. Och kopplat till det våga göra vägval, gör man någonting så satsar man inte på någonting annat och som jag sa tidigare, inte bara mål utan en strategi, en gameplan som verkligen för er framåt."

"Någonting att ha med sig är att kommunikation, där en kommunikatör ska vara involverad så tycker jag att man ska ha med det tidigt. "

"Sluta aldrig att göra. Ni gör ett jättebra jobb. I det dagliga. Sluta inte upp med det, för det syns att ni har kommit, det har hänt så mycket. Tycker allt ni har sagt, det finns något i det. Jag tycker några såna här viktiga grejer, att lyssna inåt på dem ni är till för. Det här med kunden, utifrån och in. Lämna era hus, flytta ut mycket mer och då inte bara vi erbjuder för att lyssna. Vi kanske ska ha utbildning i lyssnande."

Extern spridning

I syfte att sprida resultaten så har vi tagit fram en skrift i form av ett "magasin" som ska kunna spridas till intresserade kommuner runt om i regionen.

Vi hoppas att den ska kunna spridas via regionens hemsida, där även vår branschrappport kommer att publiceras.

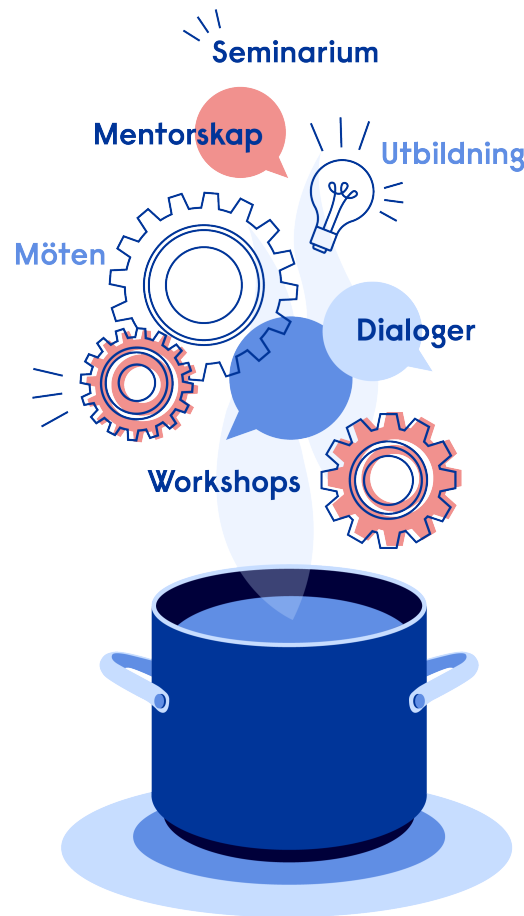

Bild 4 Omslagsbild

Spår 1 - Kunskap

Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar med varandra och med akademien för att utveckla processer och metoder för att tillgängliggöra utbildningar för individer och företag

Vad har vi gjort? - Insatser

Denna del av projektet rivstartade i och med projektbeslutet, dock utan att vara i samklang med övrigt projekt, något vi fick hämta upp senare under projektets gång.

Vi startade med en omvärldsspaning och benchmarking, hur jobbade andra lokala campus gentemot näringsliv och lärosäten? Fanns det andra projekt och lärdomar att dra nytta av? Vilka lärosäten var intresserade av samverkan? Vilka företag och branscher var redo för engagemang? Analysen och arbetet innebar att vi lanserade 10 kurser från tre olika lärosäten som vi matchat med behovet i näringslivet. Vi paketerade och marknadsförde dessa men bland annat pga lågt söktryck så beslutade vi att lägga detta åt sidan.

Vi har gjort undersökningar bland distansstudenter där det framkommit att de inte känner till Campus Nyköping så väl, se Spår 2. Vi satte då i system att beställa utdrag från UHR (Universitets- och högskolerådet) på **studentlistor** över folkbokförda studenter varje vårtermin och varje hösttermin där vi kontaktade dem med information att Campus Nyköping finns som lokal stödfunktion. Vi utvecklade samtidigt den **studiestödsfunktion** som bedrivs på Campus Nyköping och tillgängliggjorde dess erbjudande även till högskolestudenter. En workshopserie togs fram med olika teman tex goda studievanor och läsa/skriva akademisk text.

Vi fick i gång ett nära samarbete med Region Sörmland och jobbade aktivt tillsammans med att lyfta kunskap om lokala campus gentemot Sörmlands regionala lärosäte **Mälardalens Universitet** (MDU). Campus Nyköping bjöd in MDU's tf rektor för dialog och har även haft möte med nytilträdde rektor för framåtriktad dialog gällande samverkan. Tillsammans med Region Sörmland genomförde vi även en workshop på MDU med anställda i olika funktioner på MDU för att skapa samsyn och dra nytta av varandras funktioner och uppdrag i samhället. Workshopen resulterade bland annat i ett **nätverk** där Campus Nyköping är deltagande.

Ett fördjupat samarbete med Linköpings Universitet har inneburit att ytterligare en fakultet på universitetet har "vågat" testa att decentralisera utbildning. Efter tre års förberedelser startade hösten 2023 **Tekniskt basår** på Campus Nyköping som en pilot. Om piloten slår väl ut finns dialog om ytterligare tekniska program.

Linköpings Universitet har även startat **Grundlära programmet åk. 4-6** där fördjupning inom **NO/Teknik** är en av inriktningarna. Att vi stärker kompetensförsörjningen till lärarkåren med behöriga lärare kan vara en

bidragande faktor för att barn i unga åldrar ska få upp intresse för teknik och naturvetenskapliga ämnen.

Högskolan i Halmstad (HiH) är nu inne på sin andra omgång av kursen **Ledarskap**. Vid första tillfället antogs 10 studenter i Nyköping där samtliga efter kursslut efterfrågade mer. Dialog förs nu med HiH att erbjuda en fortsättningskurs. Andra tillfället som startar senare i höst har 18 antagna.

Dialog förs med KTH om kursen **"Hållbar utveckling för problemlösare"**

Vi har lyckats sätta Campus Nyköping på kartan och det märks inte minst på att Campus Nyköping har fått flera förfrågningar om nationellt och internationellt deltagande i relevanta sammanhang.

Campus Nyköping har varit värd för den årliga konferensen Nitus (Nätverket för kommunala lärcentra), en tvådagarskonferens med syfte erfarenhetsutbyte och nätverka. Deltagarnas utvärdering av dagarna gav med beröm godkänt. En förfrågan om styrelseuppdrag har inkommit från SVERD (Svenska Riksorganisationen för öppen flexibel distansundervisning). Vi har fått en inbjudan från Mälardalsrådet att föredraga gällande kompetensförsörjning av lärare och hur lokala campus kan vara en bidragande part. Och slutligen en inbjudan från Holbaek uddannelse- og studiecenter att vara Sverigepart i ett Erasmus+ projekt.

Vad har det lett till - konkreta resultat

Utbildning

Samtliga nedan kurs- och utbildningsstarter sker genom ordinarie antagningsförfarande:

- ☐ Tekniskt basår: 20 platser varje start ht 23, ht24 och ht25
- ☐ Grundlärare åk. 4-6: 20 platser varje start ht23, ht24 och ht25
- ☐ Ledarskap: 10 platser start ht 22, 18 platser start ht23

Uppföljning av kontakter

Utskick till antagna distansstudenter ht22 och vt23

Stödet

Det stöd som numera finns för samtliga studenter att ta del av på Campus Nyköping är:

- ☐ Studiemiljö (grupprum, undervisningslokaler)
- ☐ Studiesocialt sammanhang (träffa andra studenter, ta del av aktiviteter och utbud för studerande i campusmiljön)
- ☐ Teknik (webbutrustning, headset, lånedatorer, kopiatorer, utskrifter)
- ☐ Referensbibliotek (samtliga decentraliserade utbildningar på Campus har ett blädderexemplar av all ordinarie kurslitteratur)
- ☐ Studiestöd (alla studenter vare sig de är distansstudenter eller decentraliserade studenter tillhör ett lärosäte som ansvarar för att erbjuda studenthälsa och studievägledning. Campus Nyköping har ett

studiestödteam som kan fungera som en första kontakt för studenter som behöver och vill träffa någon lokalt)

Samverkan

Vi har även utvecklat det systematiska samarbetet med Näringslivsenheten under projektet, på såväl strategisk som operativ nivå. Detta har bland annat medfört bildandet av arbetsgrupper och delvis gemensam extern kommunaktion.

Reflektion och lärande

Den övergripande reflektionen och lärandet ligger i att vi ser en stark utveckling av Campus Nyköpings högskoleverksamhet under projektiden. Vi har lagt fokus på området och arbetat systematiskt med att utveckla samarbeten med lärosäten, synlig- och tydliggöra Campus erbjudande till distansstudenter, samt utvecklat ett anpassat studiestöd för dessa.

Utifrån ett kommuninternt perspektiv har vi lärt oss att samverkan skapar förutsättningar för högre näringslivsrelevans och kompetensförsörjning, men att detta kräver både tid och resurser.

Vi kan konstatera att vårt arbete i projektet har lett till att Campus Nyköping blivit en aktör att räkna med och som har ett gott anseende, både lokalt regionalt och nationellt och även internationellt. Vår slutsats blir att systematiskt arbete med starkt fokus, med dedikerade medarbetare samt förstärkning av vissa nyckelresurser ger resultat – på både kort som lång sikt!

Spår 2 - Matchning

Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar för att utveckla metoder, processer och forum för att koppla samman studenter och företag

Vad har vi gjort? - Insatser

I detta spår har vi framför allt skapat kunskap om behov, utvärderat modeller för samverkan och valt att i vissa fall tillämpa dessa modeller i andra spår i projektet.

Från barn till högskolestuderande

Initialt genomförde vi en insats för att bättre förstå och skapa förutsättningar för att tydliggöra "teknik&innovationsstaden" Nyköping från tidig ålder till högskola och forskning. Detta gjordes med en Design Thinking-process tillsammans med **Teknik&designlabbet**. Teknik&designlabbet är en verksamhet inom kommunen som riktar sig till barn och unga och drivs inom ramen för Barnkulturcentrum. Arbetet resulterade i ett antal idéer som kan förverkligas på Teknik&designlabbet, men framför allt gav det deltagarna en kompetensutveckling inom både design-thinking, och innovation, vilket skulle visa sig vara användbart i det fortsatta arbetet.

Behovsanalyser

Vi saknade insikt om vad studenter och/eller företagare hade för idéer/förväntningar eller behov av matchning de emellan. Vi genomförde således två enkäter, en riktad till studenter och en riktad till företag.

Vi valde att välja ut sk distansstudenter för enkäten. Våra efterforskningar ledde till att vi identifierade att det finns ca **1000 personer** i Nyköping som läser någon form av kurs/program på akademisk nivå och som gör detta på distans.

Enkäten visade att de flesta av de svarande prioriterar tentamensmöjligheter på Campus, att få tillgång till studieroplatser & grupprum, få tillgång till pedagogiskt stöd & coachning samt att få kontakter med näringslivet.

Enkäten gav även utrymme för frisvar:

- *"Studerar inte på campus, studerar via en högskola och har inte sökt stöd från Campus, visste inte att den möjligheten fanns. Så möjligtvis mer samarbete med högskolorna och mer lättillgänglig information om stödet campus kan ge även oss högskolestudenter."*
- *"Jag var inte medveten om att ni erbjuder stöd till högskolestuderande. Trodde det bara var vissa program på vissa högskolor/ universitet. Så ni kanske ska börja med att tydliggöra för vem ni inriktar er mot och varför ni finns där."*

Som en uppföljande aktivitet bjöd vi in studenter till en workshop på **Framtidsdagen** där vi fördjupade frågorna. Från denna framkom att man efterfrågar arbetsmarknadsdagar, mentorskap, forum för informella samtal,

företagsmässor, företagsföreläsningar, studiebesök, praktikplatser, sommarjobb och uppsatsmöjligheter och gärna luncher med företagsledare

Samtidigt gjordes en gedigen analys av företagets behov där vi genomförde **djupintervjuer** med företag från åtta olika branscher. Generellt pekar intervjuerna på ett behov av långsiktiga initiativ för att främja näringslivet och man ser ett stort kompetensbehov i alla branscher. Företagen lyfter frågan om avsaknad av möjlighet för lokala upphandlingar. Man visar på ett stort intresse att delta och bidra vid olika aktiviteter. I intervjuerna sökte vi särskilt kunskap kring företagsbehov av stöd kopplat till innovation och tillväxt.

Extern kunskap och analys

Vi valde även att ta in extern kunskap i detta spår i form av den sk **Ungdomsbarometern** för att bättre förstå hur sörmlänningar gör sina val kopplade till högskolestudier med fokus på Livslångt lärande. Målgruppen är således inte personer som precis har avslutat gymnasiet, utan personer som i stor utsträckning idag är yrkesverksamma och/eller arbetslösa. Blä såg vi att nästan hälften i Sörmlandsgruppen är osäkra på vilken nivå de skulle kunna tänka sig att läsa en högskole- eller universitetsutbildning och att en absolut majoritet av sörmlänningarna INTE vill flytta för att påbörja en utbildning. De allra flesta anger att de inte har råd att gå ner i lön under studietiden och att detta är ett stort hinder för att studera vidare. Man anger även att det som är viktigast vid val av lärosäte är att utbildningen intresserar och att utbildningarna kan läsas på distans.

Vad har det lett till - konkreta resultat

Detta spår är kunskapande och utforskande där vi lärt oss tillsammans för att kunna göra mer relevanta insatser i projektet i sin helhet. Våra insatser har framför allt lett till insikter som har fötts in i övriga sk Spår:

- ☐ Utveckla såväl kommunikation som synlighet av Campus Nyköping
- ☐ Utveckla studiestödet
- ☐ Etablera ett system för att kontinuerligt kontakta och söka upp distansstudenter i Nyköping (med omnejd) så att de kan ta del av Campus erbjudande.
- ☐ Använd design-thinking och användarinvolvering
- ☐ Hitta kreativa former för samverkan mellan studenter och näringsliv som möter deras behov vilket blä gav upphov till Omvänt Mentorskap, Framtidsverkstad och Noden.

Reflektion och lärande

Att våga blanda egna med externa analyser ger tyngd i arbetet. Enkäten och de efterföljande intervjuerna med distansstudenter gav oss en helt ny bild av vad som faktiskt är viktigt. Att involvera användarna - i detta fall studenter och företag - när vi skapar insatser ger bra effekt och skapar förutsättningar för

långsiktiga insatser som efterfrågas. Detsamma gäller de intervjuer som gjordes med företag/företagare.

Låt analyserna ligga till grund för val av insatser och låt de vi säger oss vara till för, ha en röst i utvecklingen och framtagningen av insatser/aktiviteter!

Spår 3 - IT-kluster

Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar för att utveckla en långsiktigt hållbar process för ett lokalt klusterinitiativ inom IT

Vad har vi gjort? - Insatser

Frågan om ett IT-klustersatsning hade diskuterats under längre tid i Nyköping och med region Sörmland. Detta accentuerades under hösten 2021 då det tidigare IT-klustret genomgick en större förändring och man då uttryckte en ambition att skärpa förväntningarna på sig själva som kluster, men även på att arbeta med sina behov inom innovation& affärsutveckling, kompetensförsörjning och digital transformation.

Genom att både förlänga samt utöka projektet med detta spår skapades förutsättningar för att möta branschens behov. Initialt behövde vi således hitta rätt personer att driva spåret, och vi genomförde en rekrytering, då bedömningen gjordes att kompetensen inte fanns i den egna organisationen

Vi har genomfört aktiviteter inom tre områden

- ☐ Stärka innovationsförmågan hos redan existerande IT-företag i regionen
- ☐ Digital kompetens, där vi samarbetat med Region Sörmland satsning på Branschforum och arbetat enligt deras modell med IT- och digitaliseringsbranschen
- ☐ Digital transformation för SME

Som en första aktivitet genomförde vi en workshop med delar av det "gamla" IT-klustret, med syfte att stämma av behoven. Vi fick då klartecken att arbeta vidare enligt vår plan med ett antal aktiviteter.

Stärka innovationsförmågan

Flera av företagen har haft möjlighet att delta i aktiviteter inom andra Spår i projektet, och det vi har gjort som särskild satsning inom detta spår är en seminarie/föreläsningsserie under namnet **Nyköping <3 IT** som genomfördes under vintern och våren 2023 i form av modererade träffar. Syftet med serien var att väcka intresse, skapa dialog, och få in nya perspektiv för branschen för att på så sätt öka deras insikt om behovet av ständig innovation. Idén var att serien skulle skapa samtal som sedan ska fortsätta i det dagliga och som ska leda till innovation på sikt. Som ett komplement till serien gjordes även en rad sk Fireside-chats, där en mindre grupp individer möttes och under ledning av delprojektledaren gavs möjlighet att fördjupa dialogen kring vissa specifika frågor.

Serien har lyft ämnen vi som samhälle kollektivt behöver adressera; näringsliv, offentlig sektor och akademi i samverkan. Ingen kan lösa dessa frågor helt på egen hand. Det kommer nya direktiv från EU, bl.a beträffande hållbarhets redovisning, öppna data, cybersäkerhet, vilka kan vara svåra att förstå och leva upp till företagen hinner inte lyfta blicken från produktion och behöver hjälp.

Vi har fått positiv men blandad respons och har anpassat varje seminarium efter antalet deltagare och deras respektive behov. Vi har strävat efter en öppen och tillåtande atmosfär där alla som velat fått komma till tals. Vi har haft ett antal mycket konstruktiva panelsamtal med föreläsare från både näringsliv, kommun och region.

Totalt genomfördes fem stycken seminarier på följande teman:

- ☐ Kompetensförsörjning med Jonas Jegers från The Labyrinth Public Affairs och Ana Andric från TechSverige
- ☐ "Digitala trender och kompetens med Christer Berg och Jeanette Thorell från Digitala lyftet.
- ☐ Framtidens internet och möjligheter med Mattias Wiggberg, Ph.D. från Kungliga Tekniska högskolan.
- ☐ Innovation med Carina Sjödin adjunkt och doktorand vid Mälardalens universitet inom akademien för Innovation, Design och Teknik.
- ☐ Cybersäkerhet med grundare av OneMore Secure
- ☐ HumanTech med Madelaine Classon Laxmi

Digital kompetens

Inom detta område har vi genomfört ett mentorprogram med inspiration och vägledning av Linköping Science Park (LiSP) - ett sk **Omvänt Mentorskapsprogram** under ett halvår. Modellen heter "Brilliant mentors of the Future" och är utvecklat av Anna Broders och Julia Bergman vid LiSP.

Programmet bygger på att Nyköpingsbor studerandes på annan ort är mentorer åt lokala företagsledare (adepter) med fasta träffar som är modererade och metodik för att utveckla mentorskapet och säkerställa att såväl mentor som adept utvecklas. Syftet i vårt fall var att öka kompetensförsörjningen - dels genom att introducera yngre personer till ledningarna på företag, dels för att ge företagsledningarna djupare insikter i studerandes drivkrafter, kunskaper och insikter.

Under 6 månader har vi således - förutom att byta roller och öva oss i att se andra perspektiv - pratat om framtidsämnen som framtidens arbetsmarknad, AI, cyber säkerhet, humanTech m.m, och inte minst haft väldigt kul och trevligt tillsammans under ledning av externa konsulter Åsa von Heland och Jennie Jensen. Totalt deltog 4 mentor-adeptpar i aktiviteten. Planer finns att fortsätta satsningen inom ramen för Campus Nyköping

Vi har även påbörjat det första steget i ett sk **Branschforumet**, nämligen en branschträff med brett deltagande från såväl utbildnings- som näringslivssidan. Arbetet med forumet bedrivs genom ett sk Arbetsutskott, med en koordinator från kommunen, en ordförande från näringslivet, samt representanter från

regionen, arbetsförmedlingen och övriga relevanta parter enligt en fastslagen och beprövad modell².

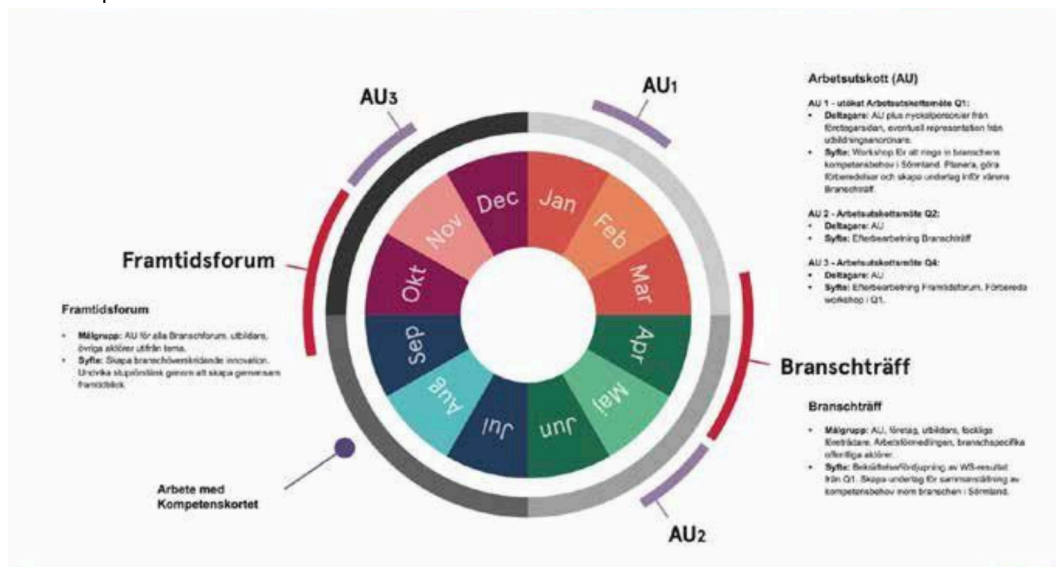

Bild 5. Branschforummodell (utvecklasormland.se)

Utmaningen i denna aktivitet har varit dels att identifiera "branschen" – IT/Digitalisering, då frågorna om digitalisering idag ingår i de flesta branscherna, dels är det svårt att få ett genuint engagemang från fler än ett fåtal företag.

Branschträffen samlade drygt trettio personer och bjöd under en eftermiddag på både faktainspel, föreläsningar, och konstruktiva samtal om hur de olika parterna gemensamt kan ta frågan om kompetensbristen i branschen vidare. Särskild att notera var MDU:s tydliga närvaro på denna träff. Träffen dokumenteras och detta resulterar i en sk branschrapport, vilken publiceras på Region Sörmland hemsida **utvecklasormland.se**.

Branschträffen är en del i en kompetensförsörjningsprocess som sträcker sig över flera år, och arbetet tas nu vidare av företagen, kommunen och regionen i samspel.

Digital transformation

Projektet har nyttjat det faktum att vi under projektiden har etablerat en sk nod inom **AI Sweden** i Östra Mellansverige. AI Sweden har bidragit till seminarier, kunskap och nätverk till gagn för Nyköpings företag.

Vi har även spelat in ett antal **webinarier/intervjuer** men som av tidsbrist inte kommer att tas vidare inom projektet. Temat på intervjuerna är IT och affärsutveckling med särskilt fokus på Welltech-bolag.

² <https://utvecklasormland.se/globalassets/filer/naringslivsutveckling/branschforum-handbok2.pdf>

Vad har det lett till - konkreta resultat

Genom att genomföra seminarier och föreläsningar har vi ökat medvetenheten och insikten om behovet av ständig innovation inom branschen. Vi har tydligt eftersträvat att skapa en dialog och öppenhet för nya perspektiv.

Vi har tagit de första stegen gällande kompetensförsörjning – mentorprogrammet kan ses som en strategi för att öka kompetensförsörjningen och möjliggöra kunskapsutbyte mellan generationer och genom att samarbeta med regionen kunde vi genomföra den första branschträffen enligt Branschforumkonceptet tillsammans med relevanta aktörer. Där har vi även skapat förutsättningar för en fortsättning.

Sammanfattningsvis har vi arbetat aktivt för att stärka IT-klustret i Nyköping och region Sörmland genom en mängd olika aktiviteter och samarbeten.

Reflektion och lärande

Vi har haft en relativt omfattande satsning inom IT-klusterområdet i Nyköping och region Sörmland. Dock har vi pga en hel del utmaningar på personalsidan inte kommit i mål med våra höga ambitioner. Vissa leveranser har uteblivit.

Å andra sidan så är det likaså tydligt att vi skulle behöva arbeta än mer med företagen inom branschen i Nyköping om vi vill stötta en klusterbildning. Företagen behöver bygga tillit och förtroende och samarbeten. En reflektion är att vi initialt inte förstod nuläget gällande företagens vilja att samverka med varandra.

Spår 4 - Innovations- och företagsstöd

Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar för att:

- *Lotsa lokala företag till Sörmlands innovations- och företagsfrämjande system*
- *Utveckla arbetssätt och strukturer för lotsning av företag*

Vad har vi gjort? - Insatser

Insatserna inom detta spår påbörjades med genomförandet av en rad upphandlingar av externa konsulter inom samverkan, innovationsstöd och affärsutveckling. Denna process drog ut på tiden, vilket medförde att hela spåret försenades initialt.

Under våren 2022 bytte vi även spåransvarig då vår ordinarie näringslivsutvecklare gick på föräldraledighet och projektet fick rekrytera en ersättare. Vi valde i detta läge att rekrytera en student från MDU (Mälardalens Universitet) som skulle jobba i projektet parallellt med sina Master-studier inom Innovation och Design. Detta skedde samtidigt som vi även byggde om projektet med de 5 spåren, och vi kunde starta upp Spår 4 - Innovation och företagsstöd senvintern 2022.

Sedan dess har ett antal olika aktiviteter genomförts. Tillsammans med upphandlad konsult Prisica AB (Elisabet Ström) utfördes **behovsanalyser** baserade på intervjuer med näringslivet. Utifrån behovsanalyser fattades beslut att gå vidare med aktiviteter som utbildar företagare att utvecklas individuellt men även utveckla sin organisation, det fanns också en tydlighet i att aktörer i affärsstödsystemet bör lyftas så att fler SMF utnyttjar det stöd som finns till godo hos aktörerna. Insikterna från behovsanalyserna gav goda insikter i både explicita och implicita behov.

En första aktivitet inom spåret var att ta in det väletablerade ledarskapsprogrammet **Tillväxtmotorn** för SMF:s från Eskilstuna som drivs av Mälardalens Universitet. Tio stycken företagare fick möjlighet att delta i Tillväxtmotorn, och ungefär sju företag fullföljde programmets tio träffar. De företag som fullföljde programmet har även deltagit i en utvärdering för att påvisa det positiva med programmet men även utvecklingsmöjligheter. Utvärderingen visade främst på positivitet från deltagande företag och flera av deltagarna har även fortsatt att ses utöver programmets tillfällen vilket också har lett till att affärer görs mellan deltagarna.

Under hösten 2022 gjordes en rapport kring huruvida en **innovationshub** kan drivas av Nyköpings kommun för SMF:s i Nyköping med omnejd. Tanken var att det skulle bli en samlingspunkt där företag kan vara, träffa aktörer från stödsystemet men även bli uppdaterade om vad som sker inom kommunen. Här togs inspiration dels från Gävle kommun och deras insatser kring att bygga en innovations hub, även Helsingborgs kommun i deras insatser med *Hbg*

Works. Rapporten lades sedan på is när det blev chefsbyte på enheten och divisionen.

Under november månad testades ett arbetssätt för att involvera medborgare. **SörmX**, en av stödaktörerna gav möjlighet att med deras medel låta Nyköpings kommun arrangera innovation **hackathon**. Arbetssättet som det innan fanns en skepticism till blev sedan förstått och började användas av andra inom kommunen. I och med SörmX engagemang ledde det även till att de höll sin kick off för sitt program i Nyköping. Under våren 2023 hjälpte vi Katec att anordna **Draknäste Light** i Nyköping. Både aktiviteter med SörmX och Draknäste Light var ett sätt att stärka kontakten mellan kommunen och stödaktörerna för att vidare möjliggöra för lotsning inom aktörssystemet.

Under sommaren 2023 gjordes en aktivitet mellan två spår. 15 ungdomar fick möjligheten att genomföra sin Feriepraktik hos Näringslivsenheten under namnet **Framtidsverkstad**. Under feriepraktiken presenterade två företag utmaningar de arbetar med och ungdomarna arbetade i en Design Thinking process för att hitta lösningar till företagets utmaningar. En viktig anledning till att anordna feriepraktiken var att få in ungdomar i en kunskap och innovationsmiljö och inspirera till vidareutbildning och möjlighet till bra arbetsplatser i Nyköping.

Tillsammans med Almi anordnas en **workshopserie** som hålls av Bonanza Education. Workshopserien använder ett visuellt språk för att öka förståelsen hos företag kring deras egen ekonomi. Initiativet baserades på samma initiativ som gjordes i Eskilstuna Kommun under år 2022.

Sista aktiviteten inom spår 4 var undersöka intresset för att erbjuda aktiviteter riktade mot kvinnor alternativt att starta ett kvinnligt nätverk. Eventet "**Kvinnors entreprenörskap och investeringar - Vägen till ett jämställt näringsliv**" ägde därför rum den 30 augusti. Uppslutningen var stor, cirka 70 personer kom till eventet. Här fick deltagarna i workshopform ta fram konkreta förslag på aktiviteter de anser viktiga för att främja kvinnligt företagande och investeringar. En viktig slutsats här är att eventet borde ha ägt rum tidigare under projektets gång för att ge än mer grund för fortsatt arbete med frågan.

Vad har det lett till - konkreta resultat

Spåret har genererat positiva resultat genom sina insatser, inklusive ökad expertis, bättre företagsstöd, utvecklingsmöjligheter för företagare och en ökad medvetenhet om viktiga frågor som kvinnors företagande. Insikterna från dessa aktiviteter ger en grund för att fortsätta arbetet med att stödja och utveckla näringslivet i Nyköpings kommun.

Reflektion och lärande

Projektet har haft svårt att nå ut till företag/företagare, och det är svårt att komma igenom i det som uppfattas som ett brus av aktiviteter nätverksträffar, information och insatser. Att tydliggöra erbjudanden kan vara en del i att skapa

tydlighet, men även att involvera avnämarna – dvs företagarna i utvecklingen av erbjudanden kan vara en väg framåt.

Projektet har visserligen haft som utgångspunkt att vända sig till de företag/företagare som ligger i framkant, och som är benägna att förändras och utvecklas och som söker stöd i detta.

Vi ser även en del områden där det förmodligen finns utrymme för förbättringar framgent:

Tidshanteringen: En tydlig utmaning var att vissa aktiviteter, som upphandlingen av externa konsulter och innovationshub-rapporten, drog ut på tiden och därmed orsakade förseningar.

Kontinuitet i personal: Bytet av spåransvarig på grund av föräldraledighet och chefsbytet inom enheten och divisionen påverkade projektets kontinuitet och framsteg.

Genomförandet av event om kvinnors företagande: Insikten att eventet om kvinnors entreprenörskap borde ha ägt rum tidigare i projektet är värdefull, då frågor som rör jämställdhet och kvinnligt företagande är oerhört viktiga och borde ha hanterats tidigare i projektet.

Följa upp resultat: När vi jobbar med liknande frågor bör vi ha en tydligare modell för både analys och uppföljning för att säkerställa att aktiviteter leder till efterfrågade/förväntade resultat. Inom projektet har vi haft fokus på att provtänka och provtrycka, däremot har vi varit svagare på att utvärdera/analysera och följa upp.

Ett förslag kan vara att ta kontakt med deltagande företag och organisationer inom ett år för att följa upp mer långsiktiga effekter av projektets insatser och se om de har lett till kvarstående effekter.

Spår 5 - Hållbara material

Campus Nyköping och kommunens näringslivsenhet samverkar med lokala företag i utvecklingen av ett materiallab med en tillhörande kunskaps- och innovationsmiljö

Vad har vi gjort? - Insatser

Bakgrunden till detta initiativ är den omvandling som har ägt rum inom industriell sektor, där vi gått från en traditionell tillverkningsindustri på ett etablerat industriområde i Nyköping till etableringen av flera start-ups inom sektorn för Hållbara material och transporter i samma lokaler. Dessa nya företag har framstående kompetens inom hållbara material och på plats finns ett världsledande prototyp- och materiallaboratorium som attraherar forskare, studenter och andra företag inom "deep tech."

Denna utveckling var kärnan i satsningen på Hållbara material och ledde till beslutet om att utveckla en modell för en lokal samverkans-, kunskaps och innovationsmiljö "Noden".

Vi enades om att skapa en samverkansmiljö för kunskap och innovation med prototyp- och labbverksamhet för att stärka den akademiska närvaron. Men praktiskt genomförande visade sig både komplicerat och tidskrävande. Ökad samverkan mellan start-ups, akademiska institutioner och kommunen innebär kommunikation och engagemang från alla parter, där det initialt handlade om att förstå företagets och kommunens ambitioner för Noden genom dialog och benchmarking med olika aktörer.

Den stora utmaningen ligger i att kunna prioritera, särskilt för start-ups som har fullt fokus på affären. För dessa företag är den långsiktiga samverkan inte högst prioriterad, och bör så inte heller vara. Vi har även ägnat vi en hel del tid åt att se olika modeller som kan hantera ägande och tillgänglighet av prototyper och lab.

Trots utmaningarna har vi utvecklat en första modell för Noden som bygger på en agenda, en identitet och ett erbjudande.

Agenda

Noden möjliggör en snabbare övergång från fossila engångsplaster till biobaserade och cirkulära alternativ för att minska skadliga utsläpp och liknande.

Identitet:

Noden är

- ☐ Ett drivande initiativ med koppling till marknadens gröna omställning och akademien.
- ☐ En "Brobyggare" mellan biobaserade råmaterial och marknadsapplikationer.
- ☐ En möjliggörare i en "för tidigt för industrialisering" situation.

- ☐ Ett nätverk för aktörer i branschen.

Erbjudande

Vi erbjuder

- ☐ en fysisk arbetsplats (Torget) för att skriva och arbeta med examensarbeten/projekt, ha möten med mera för studenter, forskare
- ☐ enkel och smidig tillgång till materialprototyper och analysutrustning för både akademiskt och kommersiellt forsknings- och utvecklingsarbete.
- ☐ åtkomst till en modern fabrik där nya innovationer kunde skala upp
- ☐ arbetsplatser och mötesplatser för studenter, forskare (inom akademien) och industriella partners.
- ☐ Professionell support och kunskapsutbyte
- ☐ omfattande nätverk inom industrier som arbetar med biobaserade och återvunna material

Därefter testade vi modellen i sann innovationsanda, så vi bjöd in till ett event en "**meet´n´greet**" där vi under lättsamma former presenterade modellen och i dialog fick återkoppling och feed-back

Vad har det lett till - konkreta resultat

Givet förutsättningarna och de inspel vi tog del av på meet´n´greet när vi testade ("provtryckte") våra hypoteser om samverkan och dess beståndsdelar har vi tagit fram en första version av en samverkansmodell. Vi har bl a etablerat kontakter med flera företag inom branschen, initierat dialog med olika lärosäten och även med politiker.

Man kan likna resultaten från spåret vid en förstudie, som lägger grunden för det fortsatta arbetet, bl a med att arbeta fram affärsmodell, driftsform, ägande, osv.

Vi har även ett mera oväntat resultat från vårt arbete med Noden. Vi insåg att det finns en sk lucka i innovationsstödsystemet i Sörmland som följande projektförslag skulle kunna täckas.

Under arbetet mognade insikten om att det är generellt svårt för lärosäten att hitta samarbeten/samverkan med små och medelstora företag och vice versa. Lärosätenas samverkansfunktioner byggs ofta upp med avtalade partnerskap med företag och det offentliga i samverkansportföljer. Dessa bygger på avtal med större företag, som kan möta upp med både tid och resurser för att kunna samverka. För ett litet företag i en kommun utan eget lärosäte är det däremot svårt att hitta formen, tiden och se nyttan av ett partnerskap med lärosäten. Detta i sin tur kan leda till att företagen missar nyttan av både kompetens och forskning som säkerställer deras långsiktiga konkurrenskraft.

Genom att utveckla en lokal funktion som erbjuder lärosäten "en väg in" till de lokala små- och medelstora företagen kan man överbrygga detta. Om man dessutom kan lägga till Nodens erbjudande om fysiska miljöer (labmiljö, testmiljö, prototypverkstad, studie/exjobbplatser) och nätverk inom relevanta branscher stärker vi funktionen ytterligare.

Den föreslagna samordningsfunktionen bör koordineras med övrigt affärs- och innovationsutvecklande arbete som erbjuds till företag i kommunen

Reflektion och lärande

Arbetet med Noden har varit svårt och präglats av en hel del frustration, i mångt och mycket baserat på utmaningar kring att brygga över mellan start-up-världen, kommunen och akademien.

Nedan några områden som har varit avgörande:

- ☐ Bygg starka relationer med företag - det är avgörande för att lösa problem och säkerställa framsteg.
- ☐ Utse en central koordinator eller ledare för att smidigt driva projektet framåt, särskilt när snabba beslut krävs. Två samordnare, en från varje sida, underlättar processen.
- ☐ Avsätt tillräckligt med tid och resurser från både kommunen och företagen är kritiskt för att undvika avstannande framsteg.
- ☐ Var flexibel - samarbetet med startups kräver flexibilitet, eftersom företagets riktning och omständigheter kan ändras snabbt av olika anledningar.
- ☐ Ta fram tydliga gemensamma mål tidigt i projektet för att uppnå framgångsrik samverkan.
- ☐ Ifrågasätt etablerade arbetssätt och utmana invanda mönster - det kan leda till innovativa och oväntade lösningar

Hållrummet i stödsystemet som vi har identifierat är ett resultat som är väl värt att utveckla vidare - gärna tillsammans med regionen och andra kommuner.

Kommunikation

Vad har vi gjort? - Insatser

Initialt så var tanken att inte ha en särskild kommunikatör kopplad till projektet, men i och med den nya logiken så bestämde vi att dock avsätta specifika resurser för kommunikation, att leda förändring handlar i mångt och mycket om just kommunikation. Från våren 2022 tillsattes det således en resurs med uppdrag att arbeta samlat strategiskt och operativt med kommunikationsfrågorna kopplade till projektet, och som samtidigt var knuten till Nyköping kommuns interna kommunikationsavdelning.

Tankarna kring hur projektet skulle kommuniceras var flera, och projektet hade stått och stampat länge utifrån ett kommunikationsperspektiv utan att komma vidare. De två personer som hade haft ansvaret för projektets kommunikation tillhörde varsin enhet, Campus Nyköping och division NKF. Upplevelsen var att de var så starkt bundna till sin respektive verksamhet och fast beslutna att projektkommunikationen skulle formas därefter. Ett tydligt inifrån- och ut perspektiv.

Så med nya ögon, vilket var nödvändigt, klev vår kommunaktör in i en fas då projektet var på väg att ta ny fart och så behövde även kommunikationen. Vi fastslog tidigt att detta projekt måste kommunicera tillsammans som en enhet - projektet, inte som två skilda enheter i ett projekt. Att inte fastna i stuprören och tänka nytt var av vikt för att få projektkommunikationen att fungera. Det beslutades också tidigt att vi inte skulle skapa nya kanaler för att kommunicera projektet utan använda befintliga kanaler. Detta för att projektet som sådant inte var en egen avsändare utan allt som levererats ut till målgrupperna skulle ha Nyköpings kommun eller Campus Nyköping som sändare. Kommunens och Campus Nyköpings varumärke gav projektinitiativen tyngd och relevans. Då det lokala näringslivet var en primär målgrupp föll valet på LinkedIn som primär kommunikationskanal. Också riktade utskick med hjälp av MailChimp har använts i hög grad.

Enskilda avvägningar och beslut gällande kommunikation har dock gjorts vid varje aktivitet. Vår utsedda kommunaktör hade i sin tidigare roll som kommunikatör först för Campus Nyköping och sedan för projekt drivna av en av divisionerna inom kommunen (Näringsliv, Kultur och Fritid) en bra ingång till andra kommunikationskanaler ex. Näringslivsenhetens nyhetsbrev. Det gav projektet en fördel genom att nyttja den en övergripande rollen inom divisionens kommunikationsarbete, och på så vis lätt kunde involvera projektinitiativen i redan existerande kommunikationskanaler.

Vad har det lett till - konkreta resultat

Under projektiden har vi gjort 22 st inlägg på LinkedIn, Facebook och Instagram endast ett mindre antal. Vi har medverkat i 8 st nyhetsbrev och

producerat totalt 5 stycken specifika inbjudningar som har spridits via kommunens hemsida och direktutskick.

Vi har medverkat i Nyköpings tidning med tre artiklar.

Utöver detta har projektet medverkat vid ett antal näringslivs- och studentdagar, nätverksfrukosttar, företagsluncher för att muntligt informera om möjligheter för intressenter att delta i projektet.

Reflektioner och lärande

Förutsättningarna för kommunikationen har varit god men med vissa hinder att tackla längs vägen. Det faktumet att projektgruppen till en majoritet består av personer utan tidigare erfarenhet av att arbeta i en offentlig organisation har varit ett sådant. Mycket tid har lagts till att förklara hur en offentlig organisation som en kommun, kommunicerar. Vad får vi göra, vad får vi inte etc. Långa ledtider har också varit ett hinder. Kan eventuellt knytas an till att man inte förstått att bra kommunikation kräver tid. I en del fall har vi således fått hasta ihop något och resultatet kan ha blivit sämre än om vi fått tid till att göra mer genomtänkta insatser.

Projektledning inkl styrgrupp

Projektet har haft en engagerad styrgrupp vars funktion har varit att stötta, vägleda, utmana och fatta beslut gällande projektet. Styrgruppen har bestått av följande personer:

- ☐ Rosmari Gärdin, Campus Nyköping (tom 221231)
- ☐ Fredrik Dolk, Campus Nyköping (from 230101)
- ☐ Maria Karlsson, Näringsliv, Kultur och Fritid (tom 221231), därefter Explore Skavsta AB
- ☐ Sofia Rydingsvärd, Näringsliv Nyköping kommun (from 230101)
- ☐ Emma Hansson, Region Sörmland
- ☐ Torbjörn Olsson, Nyköpings kommun
- ☐ Marie Wiström, Eberspächer/Purem AB
- ☐ Tell Mellander, Stora Hotellet AB
- ☐ Jonas Bergström, Toltorp Bygg AB
- ☐ Anders Strömsten, Nordlo AB (tom 211130)
- ☐ Peter Karlsson, LearningWell AB (from 211201)
- ☐ Lena Gumaelius, prorektor MDU (tom 221231)
- ☐ Johan Frisk, MDU (from 230101)

Vi har haft 18 stycken protokollförda styrgruppsmöten under projektet.

Initialt hade Christer Bang ett konsultuppdrag för att starta projektet till dess att projektledare var rekryterad.

Ylva Wretås var projektledare under projektet under perioden 210901 – 220630, samt 221215 – 231031.

Under perioden 220701 – 221214 tjänstgjorde Mathias Knutson som projektledare.

Projektet har även haft en kommunikatör, en administratör och en controller kopplade till sig.

I övrigt har projektet haft en aktiv projektgrupp, samt övrig personal som har verkat i projektet.

Projektgruppen har bestått av ansvariga för respektive delspår i projektet:

- ☐ Spår 1 – Sara Eliasson, Campus Nyköping
- ☐ Spår 2 – Christina Johansson och Sara Eliasson /Louise Slewertsen, Isabelle Malmkvist och Sara Eliasson
- ☐ Spår 3 – Madeleine Classon Laxmi och Mathias Knutsson
- ☐ Spår 4 – Helene Andersson och Ann de Jonge/Isabelle Malmkvist
- ☐ Spår 5 – Ylva Wretås/Louise Siewertsen

Projektledarens reflektioner och medskick -

Ett komplext projekt som genomförs i en turbulent tid är till ända. Under varje rubrik ovan kan man utläsa respektive spåransvarigs reflektioner och medskick, här följer några övergripande sådana plus mina egna högst privata reflektioner.

Projektet har haft i uppdrag att lösa en komplex samhällsutmaning – att skapa bättre förhållanden (eller miljö) för kunskap och innovation på en ort utan eget lärosäte. Vi har valt att arbeta enligt nedan deviser eller principer för att klara uppdraget:

1. Vi provtänker - tillsammans!

Detta innebär att vi tydligt ger uttryck för att i en viss fråga är jag kanske inte säker på om jag har rätt, om jag har tänkt färdigt, men jag vill ändå dela med mig av mina tankar, så att vi tillsammans gör de tydligare och klarare. Vi kritiserar inte, vi lyssnar och vi bidrar!

2. Vi provtrycker - testar och gör!

Detta innebär att vi vågar genomföra aktiviteter, även om vi inte är säkra på att de innebär den ultimata lösningen på en fråga. Frågornas komplexitet gör att vi måste testa och våga göra. Detta i sin tur kräver att våra företag/företagare/studenter/forskare blir involverade, de är "piloter" på våra "piloter" och för att göra det krävs mod!

3. Vi tänker 20-60-20!

Vi har i projektet inte har vänt oss till ALLA företag/företagare/studenter/forskare, utan försökt hitta de 20% som är modigast och som vill och vågar gå i täten på en förändringsresa! Hypotesen är att dessa modiga förebilder i sin tur påverkar nästa 60% av företag, och på sikt ser vi en förändring även hos de sista 20%!

4. Vi glor och snor!

Eller som man även säger – "stolen-with-pride". Vi har omvärldsbevakat, hämtat hem spännande, innovativa koncept, men även delat med oss av det vi gör! Vi motverkar NIH – "not-invented-here"!

5. Vi arbetar med hypoteser!

Vi har haft en idé om att det krävs vissa pusselbitar för att skapa goda förhållanden för kunskap och innovation – Att stärka Campus, att verka för matchning, att öka innovations- och företagsstödande insatser. Vi har testat detta på två olika sätt. Dels genom att se om vi kan utveckla IT-klustret, dels om vi kan skapa en samverkansmodell för en "spetsbransch" Hållbara material.

Nyköping bär som alla städer/kommuner på sin historia, sina förutsättningar, sin identitet. Att skapa goda förhållanden för kunskap och innovation är således inte ett projekt, utan måste ses som en process, en **förändringsprocess**, där man krokar arm och gemensamt tar sikt på det som komma skall. Samtidigt ska man vara medveten om att mycket av det man vill uppnå redan finns där, kanske lite undangömt, i det fördolda, det tar kanske inte så stor plats (än...).

Som kvinnors företagande – vi hade aldrig kunnat räkna med att det anmälde sig över sjuttio entusiastiska kvinnor för att workshopa och inspireras kring kvinnors företagande – eller jämställt företagande. Vilken kraft! Och vilken potential för innovation!

Jag lämnar nu över fortsättningen på en förändringsresa till projektägaren – Nyköpings kommun med Näringslivsenheten och Campus Nyköping som företrädare. Jag vill dock ge några medskick för den fortsatta resan och dra några slutsatser som kan vara av godo inför framtiden.

Förändringsprocessen måste utgå från politiska uppdrag och vara en integrerad del av **kommunens långsiktiga strategiska plan**, särskilt som den framgår i styrande dokument såsom Näringslivsprogram och utbildningspolitiska program.

Det är av yttersta vikt att säkerställa att processen, i detta fall ett projekt, är **strategiskt förankrad** och harmoniserad med andra pågående initiativ. Exempelvis, samverka med initiativ och satsningar som Nystadsliv, Tillväxt Nyköping, Teknik & Designlabbet, Modda Sörmland, med flera. Kontexten spelar en avgörande roll för långsiktig utveckling.

När det kommer till att bemanna ett projekt, finns det några viktiga överväganden. För det första, försök att använda **befintliga resurser** så mycket som möjligt. Ett projekt utgör en utmärkt möjlighet att **kompetensutveckla** personal, men det är av avgörande betydelse att avlasta dem från sina ordinarie arbetsuppgifter. När det gäller projektledare, kräver komplexiteten att denne får möjlighet att ägna sig åt projektet minst halvtid. När det handlar om att införliva ny kompetens, har **anställning av studenter** varit en framgångsrik modell för projektet och studenterna. Detta kräver dock flexibilitet och en tydlig uppgiftsbeskrivning. Vidare skapar detta samarbete med utbildningsinstitutioner, vilket i sin tur kan stärka långsiktig samverkan. Det skulle vara fördelaktigt om kommunen kunde erbjuda tjänster som möjliggör fortsatt anställning för någon av studenterna eller projektanställda för att bevara ny akademisk kompetens.

I projektet har vi upplevt att det har funnits en överrepresentation av extern personal med begränsad kännedom om Nyköping som företags- och

utbildningsstad. Detta har utgjort ett hinder i projektet och är en aspekt som bör beaktas vid genomförandet av framtida liknande projekt.

Skapa förutsättningar för samarbete som gynnar företag, företagare, lärosäten, studenter och forskare i de interorganisatoriska utrymmena. Det är avgörande att utgå från de berörda parterna och anpassa sig efter deras behov, snarare än att följa en intern agenda. Använd en **utifrån- och in-ansats** istället för inifrån- och ut-ansats.

När det gäller Campus, är det viktigt att bevara och främja det som har utvecklats. Försök vara **synliga** gentemot näringslivet, till exempel genom att använda Näringslivsenhetens nyhetsbrev och kommunikationskanaler.

Samarbeta aktivt med Näringslivsenheten för att bidra till att lösa företagens kompetensbehov i Nyköping. Detta kräver en strukturerad insats på politisk, strategisk och operativ nivå. Glöm inte heller vikten av att kommunicera gemensamt i denna fråga. Arbeta också med **mentorskap**, eftersom era studenter efterfrågar det.

Fortsätt **erbjuda utvecklat stöd** till distansstudier och håll fast vid processen för att engagera studenterna. Arrangera karriärdagar, studiebesök och besök på arbetsmarknadsdagar för att främja studenternas väg mot arbetslivet. Framför allt, fortsätt att **integrera högskoleverksamhet** som en viktig del av Campus erbjudande.

Näringslivsenheten bör fortsätta utveckla en **balanserad portfölj** av aktiviteter och kanalisera andra aktörers resurser till rätt målgrupp. Fortsätt att vara en del **av innovationsfrämjandet i regionen** och anpassa era insatser efter företagens behov. Betrakta företagen som era kunder och utveckla ett effektivt CRM-system för att snabbt kunna erbjuda rätt typ av stöd till rätt företag.

Arbeta systematiskt med planering, genomförande, uppföljning och anpassning enligt företagens behov snarare än att agera på händelsebasis.

Fundera på hur **Tillväxtmotorn** kan anpassas ännu bättre efter Nyköpingsföretagens behov, och våga ställa krav på dess prestation. Ha en uppmärksamhet på nystartade företag i Nyköping och engagera dem tidigt i innovationsprocessen genom kommunens kontakter.

Satsa på **kompetensutveckling** inom innovationsledning, design thinking och hållbarhet. Dra nytta av Campus för att bygga upp er expertis inom dessa områden. Genomför regelbundna **analyser** av näringslivet, inklusive branschens behov och utmaningar samt antal anställda. Se till att alla som är involverade i samarbetet med näringslivet har en djup förståelse för dessa aspekter, vilket kommer att avspeglar sig i ökad nöjdhet och rankingar.

När det gäller konkreta åtgärder, fortsätt att stödja **kvinnors företagande** och involvera nätverken i detta arbete. Ett jämställt näringsliv skapar grunden för innovation. Lika viktigt är att lyssna på behoven hos **utlandsfödda företagare**,

och använd Nyföretagarcentrum som ett nätverk för dialog och utveckling av insatser baserade på deras behov.

Satsa på ungdomar och utnyttja **Framtidsverkstaden**. Anställ MDU-studenter för att driva detta under sommaren, och gör det till ett exklusivt erbjudande för minst fyra företag. Utveckla funktionen för **samverkan med små och medelstora** företag enligt rekommendationerna i Spår 5 - Hållbara material. Låt övriga delar av Nodenmodellen vara vilande tills rätt tidpunkt.

Slutligen, var **modiga** och utmana etablerade metoder. Våga experimentera, utvärdera och följa upp. Håll er engagerade i att övervaka förändringar i omvärlden och använd MDU för att utveckla en systematisk omvärldsanalys. Ha **tålamod** i processen eftersom kunskap och innovation kommer att göra en verklig skillnad för Nyköping.

Till sist - tack för ett par spännande, utmanande år med Nyköping - en stad som ständigt överraskar! En stad med stor potential, där allt faktiskt fortfarande är möjligt!

Ylva Wretås
Projektledare
Akademiskt nav och accelerator för innovation

Nyköping i oktober 2023